

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Kazimierz
Nazwisko: Żebrowski
Miejsce urodzenia: Żebry
Data urodzenia: 14-03-1901
Imię ojca: Tomasz
Imię matki: Marianna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Kazimierz Żebrowski (ur. w 1901 r.) od listopada 1939 był w konspiracji SZP, a od roku 1940 był żołnierzem Narodowej Organizacji Wojskowej i następnie Narodowych Sił Zbrojnych (NSZ). W końcu 1944 został aresztowany przez NKWD, od stycznia 1945 (po ucieczce z sowieckiego łagru i po powrocie w rodzinne strony) był żołnierzem NSZ i następnie antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) na terenie powiatów Łomża, Ostrołęka i sąsiednich. W latach 1946-1947 był dowódcą kompanii, a następnie dowódcą batalionu NZW. Nosił pseudonimy: "Bąk", "Bohun" i "Dziadek". We wrześniu 1947 objął funkcję komendanta NZW na terenie powiatów: Łomża i Wysokie Maz. Od sierpnia 1948 porucznik NZW Kazimierz Żebrowski był także komendantem NZW w powiecie Ostrów Maz., od lipca 1949 nieformalnie pełnił funkcję komendanta Okręgu Białostockiego NZW. Kazimierz Żebrowski figuruje w aktach i zapisach ewidencyjnych oraz w kartotekach WUBP w Białymstoku i PUBP w Łomży z lat 1946-1950. Zapisano w nich między innymi, iż Kazimierz Żebrowski: był "Rejestrowany dn. 1.II.46 r. przez PUBP Łomża jako komendant powiatowy nielegalnej organizacji NZW", "podczas amnestii w 1947 r. nie ujawnił się", "brał bezpośredni udział w licznych napadach z bronią w rękę" i "zabójstwach funkcjonariuszy UB i MO", działaczy PPR i wyższych rangą komunistycznych urzędników z Łomży. W aktach UB zanotowano, iż Kazimierz Żebrowski został "zabity w akcji" grupy operacyjnej UB i oddziału KBW w dniu 3 grudnia 1949 we wsi Mężenin (pow. Łomża). W tej obławie z udziałem kilkuset żołnierzy KBW i funkcjonariuszy UB, 48-letni wówczas komendant NZW Kazimierz Żebrowski zginął z bronią w rękę w walce z KBW i UB - razem ze swoim synem 19-letnim Jerzym Żebrowskim, także żołnierzem NZW.

Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.

Kazimierz Żebrowski występuje wraz z kilkuset innymi żołnierzami NSZ (w większości późniejszymi żołnierzami NZW) w aktach KW MO w Białymstoku opisanych jako "Charakterystyka nr 12, nazwa organizacji: Narodowe Siły Zbrojne, Komenda Powiatu Łomża krypt. "XIII/9", okres działalności: 1943 - wrzesień 1945, obszar działalności: powiat Łomża woj. białostockie" oraz jako "kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 12". Materiały te zostały opracowane w latach 1974-1979 przez Wydział "C" Komendy Wojewódzkiej MO w Białymstoku na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW.

IPN Bi 019/79 t. 1-3 (2/32).

Kazimierz Żebrowski figuruje wraz ze 124 innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego w aktach operacyjnych PUBP w Łomży i WUBP w Białymstoku z lat 1948-1955 zarejestrowanych jako Sprawa Obiektowa krypt. "Nil". Sprawa ta dotyczyła rozpracowania członków Komendy Powiatu NZW krypt. "Łaba"/ "Podhale" - działającej na terenie pow. Łomża i pow. Ostrów Mazowiecka w latach 1946-1951. Akta te zawierają m.in. schemat organizacyjny Komendy Powiatu NZW krypt. "Podhale", spis figurantów ww. rozpracowania UB przebywających w tym okresie w więzieniach, spis agentury UB, schemat Komendy Powiatu NZW krypt. "Podhale", schemat Komendy Powiatu NZW krypt. "Łaba II", mapę powiatu Łomża, wykaz członków NZW z pow. Łomża, spis członków NZW z terenu powiatów: Zambrów i Ostrów Mazowiecka, wykaz osób zajmujących kierownicze stanowiska w Komendzie Powiatu NZW krypt. "Podhale".

IPN Bi 011/14 t. 2-4 (155/IV).

Kazimierz Żebrowski figuruje (wraz z kilkoma innymi żołnierzami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego, w tym ze swoim synem Jerzym Żebrowskim) w aktach operacyjnych PUBP w Łomży z lat 1948-1949 opisanych jako "Teczka ewidencyjna Żebrowski Kazimierz (...), Żebrowski Jerzy (...) kontrola operacyjna". W aktach tych zapisano między innymi szereg doniesień kilku tajnych informatorów UB, w tym informatora krypt. "Lekki" i informatora krypt. "Sokół" (byłego członka NZW) - znajomych komendanta Kazimierza Żebrowskiego i jego niektórych współpracowników. Z tych doniesień tajnych informatorów UB i meldunków funkcjonariuszy MO i UB wynika, iż od jesieni 1948 do marca 1949 por. Kazimierz Żebrowski i kilku jego współpracowników i pomocników NZW w poszczególnych wsiach pow. Łomża byli okresowo widywani i obserwowani przez ww. i innych informatorów UB.

IPN Bi 223/23 t. 4 (1/80).

Kazimierz Żebrowski występuje wraz z 7 innymi żołnierzami NZW w aktach KW MO w Białymstoku opisanych jako "Charakterystyka Nr 67, nazwa organizacji: Narodowe Zjednoczenie Wojskowe - Komenda Powiatowa krypt. Mazur, dowódca: (...), Kazimierz Żebrowski ps. Bąk (kwiecień 1948 r. – grudzień 1949 r.)". Materiały te zostały opracowane przez Wydział "C" Komendy Wojewódzkiej MO w Białymstoku w latach 1980-1982 na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW.

IPN BU 0177/67 t. 1-7 (Charakterystyka Nr 67, p.109).

Kazimierz Żebrowski figuruje wraz z innymi żołnierzami NZW w aktach WUSW w Białymstoku opisanych jako "Charakterystyka Nr 61, nazwa organizacji: Narodowe Zjednoczenie Wojskowe - Komenda Powiatowa krypt. Olkusz (...), obszar działalności: pow. Ostrów Mazowiecka, Ostrołęka, rodzaje dokumentów: charakterystyka, kwestionariusz osobowy, karty na czyn przestępny (...) dowódca: (...), Kazimierz Żebrowski, okres działalności: lata 1945-1949, obszar działalności: pow. Ostrów Mazowiecka, Ostrołęka, informacje dodatkowe: Komenda wchodziła w skład XV Okręgu Białostockiego NZW krypt. Chrobry (...)" Materiały te zostały opracowane przez Wydział "C" Komendy Stołecznej MO w Warszawie w roku 1977 na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW.

IPN BU 0180/77 t. 1-2 (Charakterystyka Nr 61, p.63).

Kazimierz Żebrowski występuje wraz z 37 innymi żołnierzami NZW w opracowaniu pn. "Charakterystyka Nr 82" dot. Narodowego Zjednoczenia Wojskowego - Komenda Okręgu XV Białystok krypt. "Chrobry". Okres działalności organizacji to kwiecień 1945- grudzień 1949. W materiałach znajdują się m.in. kwestionariusze osobowe oraz karty na czyn przestępczy. Kolejnymi komendantami Okręgu XV NZW byli: Władysław Żwański ps. "Iskra", "Błękit", Kazimierz Żebrowski ps. "Bąk", "Bohun", "Dziadek 2". Charakterystykę opracowano w Wydziale "C" WUSW w Białymstoku w roku 1985 na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW.

IPN BU 0177/82 (Charakterystyka Nr 82, p.117).